

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Директори Пажӯҳишгоҳи рушди маориф

ба номи Абдурахмони Ҷомии

Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

в.и.т. Нисёи С.Р.

19.09. соли 2026

ХУЛОСАИ

чаласаи васеи шӯъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба рисолаи илмии Мирзоев Акрам Рустамович дар мавзуи «Ташаккули ҳисси вантандӯстии насли наврас бо истифода аз имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯи ихтисоси 5.3.9 – Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод шудааст.

Мирзоев Акрам Рустамович 25.07.1990 таваллуд шудааст. Солҳои 2010-2015 дар Донишкадаи давлатии санъати Тоҷикистон таҳсил намуда, онро бо ихтисоси режиссураи намоишҳои театронишуда ва идҳо, омӯзгор хатм намудааст. Солҳои 2016-2018 дар вазифаи сармутахассиси Шурои илмӣ-методии Донишкадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон, аз соли 2018-2025 сармутахассиси Шурои илмӣ-методии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, аз соли 2025 то айнаи замон муаллими калони кафедраи умумидонишгоҳии фанҳои гуманитарии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон фаъолияти корӣ дорад.

Роҳбари илмӣ Наврузова Гулшан Турсуновна – номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи забони русии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон.

Мирзоев Акрам Рустамович бо фармоиши №77 аз 24.04.2018 ба ҳайси унвонҷӯи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон қабул гардида, соли 2022 онро ба анҷом расонидааст. Маълумотнома аз 08.10.2025, №850 пешниҳод шудааст.

Мавзуи рисолаи номзадии Мирзоев Акрам Рустамович дар Шурои олимони Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон 27.12.2019, №11 зери унвони «Ташаккули ҳисси вантандӯстии насли наврас бо истифода аз имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ» тасдиқ шудааст.

Шуъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон таҳқиқоти диссертатсионии Мирзоев Акрамро бо иштироки муқарризони ҳолис Раҳимзода Х. - доктори илмҳои педагогӣ, ходими пешбари илмии шуъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, Маҳкамов Дадам - номзоди илмҳои педагогӣ, мудири шуъбаи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии АТТ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дод.

Унвонҷӯ Мирзоев Акрам Рустамович оид ба мазмуни мухтасари диссертатсия, муҳимият ва нағони таҳқиқот, натиҷаҳои дар раванди корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ бадастовардаи худро иброз намуд.

Масъалаҳои тарбияи ватандӯстӣ мавриди тавачҷуҳи ҷомеаи Тоҷикистон ва роҳбарияти кишвар қарор дошта, дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ (Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон (моддаи 43), Консепсияи миллии тарбия ва як қатор Барномаҳои тарбияи ватандӯстӣ: «Барномаи давлатии тарбияи ватандӯстӣ ва таҳкими ҳуввияти миллии ҷавонони тоҷик барои солҳои 2023-2027», «Барномаи миллии рушди иҷтимоии ҷавонони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2022-2026» ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Тарбияи ватандӯстии шаҳрвандон" ва ғайра инъикос ёфтааст. Воқеан, дар шароити ҷаҳонишавӣ, рушди раванди ҳамгироии кишвар ба иқтисодиёту фарҳанги ҷаҳонӣ ва иттилоотикунони босуръат рушдбанда масъалаҳои ҳифзи ҳуввияти миллии мубрам гардида, мазмуни нав гирифта, тавачҷуҳи бештари мақомоти давлатӣ, ҷамъиятҳои педагогӣ, ҳаракатҳо ва ташкилотҳои ҷамъиятию сиёсӣ, инчунин аъзоёни калонсоли оилаҳои насли наврасро тақозо менамояд.

Қобил ба зикр аст, ҳатто натиҷабахштарин барномаҳо бидуни ташкили хуби кор оид ба тарбияи ватандӯстии насли наврасу ҷавон дар маҳалҳо, асосан дар муҳити таълимии муассисаҳои таълимӣ, аз ҷумла дар соатҳои беруназсинфӣ, инчунин дар муҳити рушддиҳандаи муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ самарайи дилхоҳ нахоҳанд дод. Вобаста бар ин, дар назди ҷомеаи илмию педагогӣ, хадамоти маҳаллии маориф вазифаи гузошта шудааст, ки усулҳои муосири тарбияи ватандӯстӣ, фароҳам овардани муҳити тарбиявиро ба роҳ монда, дар он шароитҳои мувофиқи педагогӣ муҳайё намоянд, ки ба тарбия ва ташаккули сифатҳои ватандӯстии наврасону ҷавонон мусоидат намояд.

Таҷрибаи нишон медиҳад, ки муваффақияти фаъолияти педагогии ба ташаккули ҷузъҳои асосии ватандӯстӣ нигаронидашуда, пеш аз ҳама, ба мавҷудияти мавқеи фаъоли ҳаёти ба омӯзгори низ мусоидат мекунад, ки

на танҳо дорои салоҳияти зарурии касбӣ мебошад, балки мавқеи ташаккулёфтаи шахрвандӣ, эътиқоди шахсии ба ватандустӣ нигаронидашударо соҳиб буда, ба ташкили кори тарбияи ватандустӣ ғайрирасмӣ низ муносибат карда метавонад.

Вале, тибқи як қатор таҳқиқотҳо на дар ҳамаи муассисаҳои таълимии ҷумҳурӣ раванди тарбияи ватандустӣ тавре ба роҳ монда шудааст, ки мақсадҳои муассисаи таълимӣ оид ба ташаккули ҳисси ватандустии хонандагон ва зарурати иштирок дар чорабиниҳои ватандустӣ ҳал карда шавад, чунончи: чорабиниҳо ба таври расмӣ гузаронида мешаванд, мазмуни онҳо мувофиқи талаботи ҷавонони муосир нав карда намешавад, ба ташкили онҳо ҳуди ҷавонон, инчунин аъзоёни оилаи онҳо ва дигар шарикони имкондошта ҷалб карда намешаванд.

Аксар вақт сабаби чунин рафтори ҳайати омӯзгорон дар набудани усулҳои муосири ташкили чунин чорабиниҳо, ба таври кифоя огоҳӣ надоштани онҳо аз моҳият ва аҳамияти чорабиниҳо оид ба тарбияи ватандустии наврасон, зарурати шомил намудани чорабиниҳои шаклҳои гуногун на танҳо дар доираи барномаҳои таълимӣ, балки ҳамчунон дар нақшаҳои чорабиниҳои беруназсинфӣ бо мақсади ташаккули муносибати эмотсионалии хонандагон нисбат ба маҷмуи афкори мафҳумҳои мешаванд, ки бо муҳаббати бошуурона ба Ватан ва омодагӣ барои ҳимояи манфиатҳои он алоқаманданд.

Ҳангоми таҳияи кор мо ба таҳқиқоти муҳаққиқоне такя кардем, ки истифодаи усулҳои коркардаи онҳо имкон медиҳанд тарбияи ватандустӣ ҳам дар доираи рушди фанҳои таълимии бахши гуманитарӣ (Е. А. Абрамова, Н. Г. Егорова, К. В. Петрачков, Е. Л. Райхлен ва ғайра) ва ҳам дар раванди ҳамкориҳои педагогӣ дар машғулиятҳои беруназсинфӣ (Г. Х. Ахметшина, Д. Н. Вятлев, П. И. Селезнёв ва ғайра) амалӣ карда шаванд. Баъзеи онҳо фаъолияти муносиби роҳбарони синфҳои муҳимтарин ҳисоб кардаанд (М. Л. Афанасева, Е. М. Дударева, М. С. Курбонов, Л. В. Курочкина ва ғайра).

Ташаккули сифатҳои инфиродии шахсияти кӯдакро бе воқеисозӣ тасаввур кардан мумкин нест, яъне раванди тафаккуре, ки дар давоми он ҳисси субъективияти предмет ба дарки он табдил меёбад. Дар раванди таълиму тарбия воқеисозӣ мавҷудияти симои устод (педагоге)-ро дар назар дорад, ки аз рӯи вазифаи (касби) худ андешаҳои худро дар бораи объект ба хонанда интиқол дода, бо аз нав дида баромадани симои интиқолшуда, шахсияти ӯро ташаккул медиҳад.

Бояд зикр кард, ки масъалаи ҳангоми кадом шароитҳои педагогӣ барои раванди ҳамкориҳои педагогӣ дар тарбияи ватандустии наврасону

чавонон зимни корҳои беруназсинфӣ дар муҳити рушди муассисаҳои фарҳангии маърифатӣ мусоид хоҳад буд, имрӯз ба кадри кофӣ омӯхта нашудааст.

Мақсади таҳқиқот тасдиқи озмоишии мутобиқати шароитҳои педагогии аз ҷиҳати назариявӣ асосёфта, ки барои воқеисозии бомуваффақияти раванди тарбияи ватандӯстии насли наврас дар муассисаҳои фарҳангии маърифатӣ заруранд, буда, барои амалисозии ин ҳадаф мо барои таҳқиқот чунин **вазифаҳоро** муайян сохтем, ки дар слайд оварда шудааст:

1. Ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқот оид ба моҳият ва хусусиятҳои раванди воқеисозии ҷараёни ҳамкории педагогӣ дар самти ташаккули ҷузъҳои асосии ватандӯстӣ дар наврасон берун аз таълим.

2. Пешниҳод намудани амсилаи педагогии муаллифӣи раванди тарбияи ватандӯстии насли наврас берун аз таълим дар муассисаҳои фарҳангии маърифатӣ.

3. Пешниҳод намудани номгӯи шароитҳои асосии педагогии воқеисозии раванди тарбияи ватандӯстии насли наврас дар муассисаҳои фарҳангии маърифатӣ ва ба таври озмоишӣ санҷидани онҳо дар рафти озмоиши педагогӣ.

Объекти таҳқиқот – раванди баланд бардоштани самаранокии тарбияи ватандӯстии насли наврас дар ҷараёни корҳои беруназсинфӣ.

Фарзияи таҳқиқот. Раванди ташаккули ҳисси ватандӯстии хонандагон ё донишҷӯёни муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ он гоҳ ташаккул меёбад, **агар:**

- ба фаъолиятҳои самти ватандӯстӣ, махсусан ба вазифаҳои асосии ташкилӣ, ки додани аксари ваколатҳо ва муайян кардани дараҷаи масъулият барои ба даст овардани муваффақият, инчунин талабот ба ҷалби ҳадди аксари шарикони иҷтимоӣ дар ташкили чорабиниҳоро дар назар дорад, наврасон фаъолона ҷалб карда шаванд;

- ҷалби наврасон ба фаъолияти осорхонаи мактабӣ, осорхонаҳои муассисаҳои гуногун ва махсусгардонӣ бо мақсади ҷалби онҳо ба мавзӯи хувияти миллӣ, таҳкими робитаи бошууруна бо зодгоҳи худ, ташаккул додани ҳисси иштирок ва масъулият барои ҳифзи таъриху маданияти чандинасра наврасон ҷалб карда шаванд;

- васеъ намудани доираи шаклҳои (асосан интерактивӣ) ба анъана ва расму оинҳои мардумӣ, амиқтар намудани дарки онҳо аз соҳаҳои гуногуни ҳунари мардумӣ ва санъати классикӣ ҳамчун ҷузъи фарҳанги ҷаҳонӣ ва мояи ифтихори миллӣ насли наврас шиносӣ пайдо кунанд.

Навгони илмӣ:

1. Дар рафти таҳқиқот моҳияти падидаи воқеисозии раванди тарбияи ватандӯстии наврасон ҳамчун ҳамкориҳои педагогии мураббӣ (педагог) ва шогирди ӯ ошкор гардид.

2. Дар тарбияи ватандӯстии насли наврас нуқтаи тарбиявӣ, таълимӣ ва рушддиҳандаи муассисаҳои фарҳангӣ маърифатӣ ошкор гардида, дар муҳити муассисаҳои фарҳангӣ мазмуни нав касб менамояд ва ба омӯзгор имкон медиҳад, ки барои ҷалби хонандагон ба амалҳои ватандӯстӣ шакли усулҳои инноватсиониро истифода барад.

3. Амсилаи муаллифии педагогии тарбияи ватандӯстии насли наврас дар муҳити рушдбандаи муассисаҳои фарҳангӣ маърифатӣ қорқард шуда, он аз ҷузъҳои иборат мебошад, ки ба мақсад ва вазифаҳои озмоиши педагогӣ мувофиқат мекунанд ва инчунин имкон медиҳанд натиҷаҳои таҳқиқоти педагогӣ ба таври эътимодбахш дар асоси меъёрҳои муайяни илмӣ арзёбӣ карда шаванд.

4. Ҳаҷми зиёди шароитҳои педагогии дар адабиёти махсус тавсифшуда мавриди таҳқиқи қарор гирифта, муайян ва санҷида шуданд ва ҳамонҳое интихоб гардиданд, ки ба самаранокии бештари воқеисозии раванди тарбияи ватандӯстии наврасон дар муассисаҳои фарҳангӣ маърифатӣ мусоидат мекунанд.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот иборат аст аз омӯзиш, таҳлил ва ҷамъбасти ақидаҳои, ки дар таҳқиқоти пешин оид ба татбиқи мафҳуми «воқеисозӣ» дар илм ва амалияи педагогӣ оварда шудаанд; нуқтаи назари мо оид ба татбиқи воқеисозӣ дар рафти тарбияи ватандӯстии асли наврасу ҷавон дар давраи машғулиятҳои берун аз синфӣ дар муҳити рушдбандаи муассисаҳои фарҳангӣ маърифатӣ нишон дода шуда; барои баланд бардоштани самаранокии тарбияи ватандӯстии наврасон, ташаккули муносибати арзишманди онҳо ба ғояҳо, мафҳумҳо ва равандҳои сохтори ватандӯстӣ дохилшаванда иқтидори муассисаҳои фарҳангӣ маърифатӣ ҳамчун муҳити рушдбандаи таълимӣ барои татбиқи самаранокии ҳамкориҳои педагогӣ ошкор карда шуданд.

Қорҳои таҳқиқотӣ-озмоишӣ бо риояи мантиқи таҳқиқот дар заминаи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии МТМУ №45, Мактаби санъати бачагонаи ба номи Файзулло Шарипов н.Ёвон, МТМУ №№50, 98, 99, Мактаб интернати миёнаи махсуси мусиқии Ҷумҳуриявӣ ба номи З. Шаҳидии н. Синоӣ шаҳри Душанбе ва МТМУ №7-и ба номи А. Навоӣ шаҳри Турсунзода гузаронида шуданд. Наврасон (хонандагони синфҳои 5-6) ба гурӯҳҳои назоратӣ озмоишӣ тақсим карда шуда, 4 нафар омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии МТМУ №№50, 98, 99, Мактаб интернати миёнаи махсуси мусиқии Ҷумҳуриявӣ ба номи З.Шаҳидии н. Синоӣ шаҳри Душанбе, 4 нафар омӯзгорони

муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №45, мактаби бачагонаи санъати ба номи Файзулло Шарипов н.Ёвон ва 5 нафар омӯзгорони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №7-и ба номи А. Навоии шаҳри Турсунзода ба ҳайси ташкилотчӣ интихоб шуданд.

Боби якуми диссертатсия - «Асосҳои назарияи тарбияи ватандӯстии насли наврас дар муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ» - таҳлили таҳқиқотҳои оварда шудаанд, ки дар онҳо рушди муносибати ватандӯстӣ ҳамчун ҳиссиёти иҷтимоӣ, арзиши шахсӣ нишон дода шуда, тағйири парадигмаҳои дар робита ба зарурати густариши раванди тарбияи ватандӯстӣ на танҳо дар барномаи таълимӣ, ки ҳангоми омӯзиши фанҳои гуногун ба хусусиятҳои хувияти миллӣ ва фарҳангӣ диққат дода мешавад, балки дар соатҳои беруназсинфӣ низ, ки имконияти истифодаи миқдори зиёди шаклҳои гуногуни ҳамкориҳои педагогӣ, баланд бардоштани самаранокии воқеисозӣ, бо назардошти татбиқи шароитҳои педагогии мувофиқро (аз ҷумла, онҳое, ки муаллифи ин асар тавсия додааст) фароҳам меоранд, пешниҳод менамоянд.

Инчунин, натиҷаҳои умумии таҳқиқоти равшаншиносони пешқадам низ оварда шудаанд, ки онҳо дар як вақт хусусияти психофизиологии наврасро омӯхта, барои равишҳои даврабандии он бо назардошти таҳия ва рушди минбаъдаи муқаррароти бунёдӣ дар робита бо хусусиятҳои иҷтимоӣ сиёсии шароитҳои, ки дар он шахсияти насли наврас ташаккул меёбад, асос гузоштаанд. Дар рисолаи илмӣ сохтори технологияи педагогии ташаккули ҷузъҳои ватандӯстӣ тавассути рушди анъанаҳо оварда шудааст.

Дар боби дуюми диссертатсия – “Ташаккули ҳисси ватандӯстии насли наврас бо истифода аз шароит ва имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ” – имконоти шароитҳои педагогии воқеисозии раванди тарбияи ватандӯстии насли наврас дар муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ таҳлилу баррасӣ шуда, сатҳи ташаккулёфтагии эҳсоси ватандӯстии насли наврас мавриди таҳлилу арзёбӣ қарор дода шудааст.

Дар ин росто, аз он ҷумла, ибраз шудааст, ки яке аз вазифаҳои таҳқиқоти диссертатсионии мо ин ошкор намудани иқтисодии муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ ҳамчун фазои рушдбандаи таълимӣ мебошад, ки дар он бомуваффақият амалӣ намудани ҳамкориҳои пайвастаи педагогӣ дар самти тарбияи ҳисси ватандӯстӣ дар насли наврас дар асоси хусусиятҳои психофизиологӣ имконпазир мегардад.

Амсилаи педагогии тарбияи ватандӯстии наврасон дар фазои рушди муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ, ки аз ҷониби мо коркард ва пешниҳод шудааст, аз рӯи самтҳо (бахшҳо) сохторбандӣ шудааст.

Боби сеюми диссертатсия «Корҳои таҷрибавӣ-озмоишии воқеисозии раванди тарбияи ватандустии насли наврасу ҷавон дар муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ» мебошад, ки дар ин қисмат методҳо ва роҳҳои тарбияи ватандустии насли наврасу ҷавонро дар муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ нишон дода шудааст. Дар боби мазкур асосноккунии интиҳоби шароитҳои педагогӣ барои воқеисозии раванди тарбияи ватандустии насли наврас дар муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ оварда шуда, барои амалӣ гардонидан тавсия дода мешавад; раванди татбиқи амсилаи педагогӣ муфассал тавсиф шуда, исботи далели самаранокии он дар асоси таҳлили натиҷаҳои кор бо наврасони шомили гурӯҳи озмоишӣ бо истифода аз воситаҳои таҳлили аз ҷиҳати илмӣ асосноккардашуда оварда шудааст.

Дар марҳилаи муқарраркунанда сатҳи ибтидоии рушди ҷузъҳои асосии ватандустиӣ дар иштирокчиёни гурӯҳҳои озмоишӣ ва назоратӣ, ки ҳар як гурӯҳ аз 30 нафарӣ иборат буданд, муайян карда шуд. Ҷузъи маърифатӣ тавассути арзёбии ҳаҷми дониш дар бораи таърихи Тоҷикистон, рамзҳои давлатии он, шахсиятҳои барҷаста, инчунин сатҳи дарки категорияҳо ва сохторҳои асосии семантикии марбут ба ватандустиӣ иборат буд.

Арзёбии ҷамъбасти ва таҳлилии натиҷаҳои татбиқи амсилаи педагогии воқеисозии раванди тарбияи ватандустии наврасон дар корҳои беруназсинфӣ дар муҳити муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ нишон дод, ки иштирокчиёни гурӯҳи озмоишӣ категорияҳои ахлоқиро, ки бо арзишҳои асосии ватандустиӣ алоқаманданд, аз нав баҳогузорӣ намудаанд. Дар онҳо дарки эҳсоси симои Ватан, дарки бузургии таърихи фарҳанг, анъана ва расму оинҳои он, зарурати омӯختан ва ҳифзи онҳо, инчунин ба фаъолияти шаҳрвандӣ ва ватандустиӣ, омодагӣ ба доштани масъулият барои тақдири ҳамватанони худ зухур кардааст.

Ҳамин тариқ, дар асоси натиҷаҳои бадастомада метавон тасдиқ кард, ки мақсади таҳқиқот амалӣ гардида, вазифаҳои гузошташуда ҳал шудаанд.

ХУЛОСА

1. Дар ҷараёни ташакулли раванди тарбияи наврасон дар муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ ба равишҳои фаъолияти системавӣ, аксиологӣ ва экзистенциалӣ, ки барои ноил гардидан ба сатҳи баланди инкишофи ҷузъҳои асосии ватандустиӣ имкон медиҳанд, афзалият дода мешавад.

2. Истифодаи нерӯи муассисаҳои фарҳангиву маърифатӣ дар раванди тарбияи ватандустии наврасон барои васеъ намудани имкониятҳои воқеисозӣ дар ҷараёни ҳамкории педагогӣ бо роҳи фароҳам

овардани шароит барои ташаккули дарки эмотсионалии мазмуну мундариҷаи иттилооти асосии ба вижагӣ хоси муассисаи мазкур, сифати муҳити рушди тарбияи он, ки дар он наврасон барои мустақилона фаҳмидану таҳлил намудани иштироки худ дар саҳмгузорӣ ба таърих ва анъанаҳои фарҳангии Ватан, зодгоҳ, миллат ва ғайра имконият пайдо мекунанд, мусоидат менамояд.

3. Таъсири тарбия моҳиятан дар асоси истифода аз технологияҳои ҷорӣ намудани анъанаҳо, истифодаи иқтидори ҳамкориҳои иҷтимоӣ ва педагогӣ, фароҳам овардани имконият ба насли наврас дар интиҳоби нақшҳое, ки ба манфиатҳои онҳо дар раванди татбиқи лоиҳаҳои ватандӯстӣ мувофиқат мекунанд, ба таври назаррас афзоиш меёбад.

4. Усулҳои хеле натиҷабахши ҳамкориҳои мутақобила дар раванди тарбияи ватандӯстии наврасон дар муассисаҳои фарҳангӣ маърифатӣ аз нигоҳи мо инҳоянд: ташкили муколама, тақсими ваколатҳо, омодагии омӯзгор ба ислоҳи раванди таълим, таъмини мустақилияти бештари хонандагон дар интиҳоби роҳҳои расидан ба ҳадаф (бо назардошти хусусиятҳои психофизиологӣ ва синнусолии марҳилаи муайяни ташаккули шахсият, зеро онҳо бештар ба андӯштани таҷриба дар ташаккули муоширати муассир ва ташаккули амсилаҳои рафтори иҷтимоӣ мусоидат мекунанд).

Тавсияҳо барои истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот пешниҳод шуданд.

Дар идома муқарризони ҳолис Раҳимзода Хуррам - доктори илмҳои педагогӣ, ходими пешбари илмии шуъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии АТТ, Маҳкамов Дастам - номзади илмҳои педагогӣ, мудирӣ шуъбаи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии АТТ андеша ва пешниҳоду эроди худро иброз доштанд. Аз ҷониби муқарризон қайд гардид, ки мавсуф масъалаи таҳқиқотро ҳамачониба таҳлилу баррасӣ намуда, таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ-озмоиширо дуруст ба роҳ мондааст.

Мавзӯ ва мазмуни рисолаи илмии Мирзоев Акрам Рустамович «Ташаккули ҳисси ватандӯстии насли наврас бо истифода аз имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯи ихтисоси 5.3.9 – Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) **банди 1** – Методикаи омӯзиши ҷомеашиносӣ. -фаъолияти фарҳангӣ ва иҷтимоӣ педагогӣ, аз ҷумла моҳият, сохтор, вазифаҳо, принсипҳои онҳо; **банди 2** - Татбиқи равишҳои методологӣ дар омӯзиши фаъолияти иҷтимоӣ-педагогӣ; тарҳрезӣ,

пешгӯӣ, моделсозии равандҳои иҷтимоӣ-педагогӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва фарҳангӣ) ва **банди 4** — Сифати ташкили фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ (технология ва усулҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ ва иҷтимоӣ педагогӣ; меъёрҳо, нишондиҳандаҳо, нишондиҳандаҳои баҳодиҳии сифати фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ ва иҷтимоӣ педагогӣ; назорат ба сифати чорабиниҳои иҷтимоӣ маданӣ) мувофиқ аст.

Ҳамин тариқ, бо назардошти муҳокима ва хулосаи муқарризи ҳолис оид ба дараҷаи коркарди масъалаи мазкур бармеояд, ки рисолаи илмӣ Мирзоев Акрам Рустамович дар мавзӯи «Ташаккули ҳисси ватандӯстии насли наврас бо истифода аз имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ» кори илмӣ мустақилона ба анҷом расида буда, дар он муҳаққиқ ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда муваффақ шудааст.

Натиҷаи корҳои озмоишӣ дар анҷоми ҳар як марҳила таҳлилу ҷамъбасти гардидааст. Мақолаҳои дар нашрияҳои илмӣ тақризшаванда ҷопнамудаи унвонҷӯй пурра мазмуни рисолаҳо фаро мегиранд:

а) Мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшавандаи феҳристи тавсиянамудаи ҚОА назди Президенти ҶТ батаърифи:

[1-М] Наврузова Г.Т., Мирзоев А.Р. Роҳ ва усулҳои тарбияи ватандӯстонаи насли ҷавон дар муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ / [Матн] // А.Р. Мирзоев // Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон №4 (54), 2024 С. 140-147. ISSN 2222-9809.

[2-М] Мирзоев А.Р. Таъсири муҳити иҷтимоӣ ба ташаккули шахсият ва ҳисси ватандӯстии насли наврас / [Матн] // А.Р. Мирзоев // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф. №4, (48) 2024. С.149-155. ISSN 2617-5320

[3-М] Мирзоев А.Р. Вижагиҳои усул ва шаклҳои тарбияи ватандӯстии насли ҷавон // А.Р. Мирзоев // Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. №4 (54), 2024 стр 159-165. ISSN 2222-9809

[4-М] Наврузова Г.Т., Мирзоев А.Р. Тарбияи ватандӯстии ҷавонон дар муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ / [Матн] // Г.Т.Наврузова., А.Р. Мирзоев // Вестник Таджикского национального университета №1, 2025. С.202-209. ISSN 2074-1847.

Бо дарназардошти хулосаҳои муқарризон ва иштирокчиёни ҷаласа шӯбаи педагогика, психология ва методикаи таълим

ҚАРОР ҚАРД:

1. Диссертатсияи Мирзоев Акрам Рустамович дар мавзӯи «Ташаккули ҳисси ватандӯстии насли наврас бо истифода аз имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ»

кори илмий мустақилона баанҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Таҳқиқоти диссертатсионии Мирзоев Акрам Рустамович дар мавзӯи «Ташаккули ҳисси вантандӯстии насли наврас бо истифода аз имконоти тарбиявии муассисаҳои фарҳангӣ-маърифатӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмий номзади илм аз рӯи ихтисоси 5.3.9 – Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод шудааст, ҷавобгӯи талаботи пешниҳоднамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати ҶТ аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Қарори мазкур дар ҷаласаи васеи шӯъбаи педагогика, психология ва методикаи таълим мураттаб шуда, аз 19 январи соли 2026, протоколи №1 қабул карда шудааст, ки дар он аз узви шурои диссертатсионии БДКОА-030-и Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии АТТ н.и.п. Котибова Ш. ва д.и.п. Раҳимзода Х. иштирок намуданд.

Дар ҷаласа 14 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “Тарафдор” - 14 нафар, “Зид” - нест, “Бетараф” - нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Мудирӣ шӯъбаи педагогика,
психология ва методикаи таълим
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

Л.Иматзода

Котиби ҷаласа

Г.Ҷонмаҳмадова

Маълумот барои тамос:

Суроға: 734063, ҶТ, ш. Душанбе, кӯч. Адхамов 11/2

Тел.: 2 27 62 46, 227 45 25

Суроғаи электронӣ: prmatt@maorif.tj

Имзои Л.Иматзода ва Г.Ҷонмаҳмадова дуруст аст.

Мудирӣ шӯъбаи кадрҳо ва коргузори

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф

ба номи Абдурахмони Ҷомии АТТ

Х.Ҳакимова